

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник декана

« 31 » серпня 2020 року

Розробники: Харьковченко Євген Анатолійович, д-р філос. наук, проф., проф. кафедри релігієзнавства, Нетецька Євгенія Валеріївна, к.ф.н., асистент кафедри релігієзнавства

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри релігієзнавства

Харьковченко Є.А.

Протокол № 1 від «31» серпня 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РЕЛІГІЄЗНАВСТВО

для студентів

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність 054 «Соціологія»
освітній рівень бакалавр
освітня програма «Соціологія»
вид дисципліни вибіркова

Форма навчання денна
Навчальний рік 2020/2021
Семестр 4
Кількість кредитів ECTS 3
Мова викладання, навчання та оцінювання українська
Форма заключного контролю залік

Викладачі: Харьковченко Євген Анатолійович, д-р філос. наук, проф., проф. кафедри релігієзнавства, Нетецька Євгенія Валеріївна, к.ф.н., асистент кафедри релігієзнавства

Пролонговано: на 2021/2022 н.р. «31» серпня 2021 р.

на 2022/2023 н.р. «31» серпня 2022 р.

Схвалено науково - методичною комісією філософського факультету

Протокол від «31» серпня 2020 року № 2

Голова науково-методичної комісії Маслікова І.І.

Погоджено з науково - методичною комісією факультету соціології

Протокол від «31» серпня 2020 року № 1

Голова науково-методичної комісії Червінська Т.Г.

1. Мета дисципліни – сформувати цілісне уявлення студентів про релігієзнавство як науку та навчальну дисципліну, його основні проблеми та зв'язок із іншими галузями гуманітарного циклу.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. *Вміти працювати з науковою літературою та періоджерелами.*

2. *Мати навички пошуку, аналізу інформації, роботи із фактами та критичного мислення.*

3. Анотація навчальної дисципліни. Навчальна дисципліна знайомить студентів із основними поняттями релігієзнавства, його методологією. Визначається предмет, завдання, теоретичні основи, методології, основні напрямки та проблематика сучасних релігієзнавчих досліджень. З'ясовуються основні теорії релігії та досліджується ідея бога в історичному розвитку. Розглядається генеза релігієзнавства, окреслюються основні напрями сучасної релігієзнавчої науки. Пояснюються основні завдання релігієзнавчих дисциплін та їх значення в сучасному світі. Послідовно розглядаються особливості релігійного життя в сучасній Україні та окреслюються проблеми, пов'язані з функціонуванням релігійних організацій.

4. Завдання (навчальні цілі) полягає у формуванні у студентів спеціальних компетентностей:

- здатність аналізувати соціальні зміни, що відбуваються в Україні та світі в цілому (СК03).
- здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації (СК06).

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знати базові релігієзнавчі поняття, їх сутність, сутність і значення релігії в духовнокультурному житті суспільства	Лекція, семінар, самостійна робота	робота на семінарських заняттях, мозковий штурм, контрольна робота, підсумкова робота	15
1.2	Знати основну проблематику релігієзнавчих досліджень, принципи релігієзнавчого аналізу релігійних процесів України та світу	Лекція, семінар, самостійна робота	робота на семінарських заняттях, мозковий штурм, контрольна робота, підсумкова робота	20
2.1	Вміти працювати з бібліографією та періоджерелами спеціалізованої літератури із релігієзнавства	семінар, самостійна робота	робота на семінарських заняттях, мозковий штурм, контрольна робота, підсумкова робота	15
2.2	Вміти аналізувати, узагальнювати, здійснювати порівняльний аналіз та пояснювати місце релігієзнавства в системі гуманітарного знання	Лекція, семінар, самостійна робота	презентація проєктів, мозковий штурм, контрольна робота, підсумкова робота	20
3.1	Дотримуватися принципів професійної етики в процесі полеміки стосовно релігійних проблем в сучасному світі та спілкування у різних сферах професійної діяльності, поважати мультикультурність та різноманітність (комунікація)	Лекція, семінар, самостійна робота	робота на семінарських заняттях, мозковий штурм, контрольна робота, підсумкова робота	15
4.1	самостійно шукати та критично опрацювати релігієзнавчу літературу, вільно володіти методами обробки, аналізу та синтезу наукової інформації	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота	робота на семінарських заняттях, мозковий штурм, контрольна робота, підсумкова робота	15

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (код)	1.1	1.2	2.1	2.2	3.1	4.1
Програмні результати навчання (назва) Пояснювати закономірності та особливості розвитку і функціонування соціальних явищ у контексті професійних задач (PH04)	+	+	+	+		
Обґрунтовувати власну позицію, робити та аргументувати самостійні висновки за результатами досліджень і аналізу професійної літератури (PH08)				+	+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Індивідуальна та групова робота на семінарських заняттях, презентація проєктів – PH1.1, PH1.2, PH2.1, PH2.2, PH3.1, PH4.1 – **35/22 балів**
2. Участь у групових тренінгових завданнях та мозкових штурмах – PH1.1, PH1.2, PH2.2 – **30/18 балів**.
3. Контрольна робота – PH1.1, PH1.2, PH2.1, PH2.2, PH3.1, PH4.1 – **15/8 балів**
4. Підсумкова робота – PH1.1, PH1.2, PH2.1, PH2.2, PH3.1, PH4.1 – **20/12 балів**.

Підсумкове оцінювання: проводиться у формі заліку.

Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж семестру (максимальна кількість балів за роботу протягом семестру дорівнює 100 балів) і не передбачає додаткових заходів оцінювання для успішних студентів.

Студенти, які впродовж семестру набрали сумарну меншу кількість балів ніж 60 балів, але більшу ніж критично-розрахунковий мінімум – 40 балів, складають письмовий тест. Види запитань – тестові завдання – 70% від сумарної оцінки за залік у 20 балів та відкриті творчі питання – 30% від сумарної оцінки заліку.

7.2 Організація оцінювання:

1. Індивідуальна та групова робота на семінарських заняттях, презентація проєктів – протягом семестру
2. Участь у групових завданнях та мозкових штурмах – протягом семестру
3. Контрольна робота – по завершенню другої частини дисципліни
4. Підсумкова робота – по завершенню вивчення трьох частин курсу

7.3 Шкала відповідності оцінок

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій та семінарських занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин		
		Лекції	Семінари	Самостійна робота
<i>Частина 1</i> Методологія релігієзнавчих досліджень				
1.	Релігія як предмет дослідження	2	2	4
2.	Функції і роль релігії в суспільстві	2	2	4
3.	Релігійні організації. Церква в її формуванні та розвинутих релігіях	2	2	6
<i>Частина 2</i> Релігієзнавчий аналіз основних засад функціонування релігій світу.				
4.	Релігійна мапа світу	2	2	6
5.	Сакральна географія	2	2	4
6.	Пародійні релігії	2	2	4
7.	Релігійне життя в сучасній Україні	2	4	4
<i>Частина 3</i> Релігійний чинник в політичних процесах				
8.	Релігія і політика в сучасному світі	2	2	6
9.	Релігійний фактор в етніонаціональних процесах	2	4	4
10.	Релігійний тероризм	2	2	4
ВСЬОГО		20	24	46

Загальний обсяг годин – 90, в тому числі

Лекцій – 20 год.

Семінари – 24 год.

Самостійна робота – 46 год.

9. Рекомендовані джерела:

Основні:

1. Академічне релігієзнавство України. Історія і сьогодення. Колективна монографія. – К., 2006. – 245 с.
2. Класики мирового релігієзнавства. – М., 1996.
3. Лубський В.І., Лубська М.В. Історія релігій. – К., 2007.
4. Релігієзнавство. Хрестоматія. (под ред. М.Яблокова). – М., 2000.
5. Релігієзнавчий словник / За ред. А. Колодного і Б. Лобовика. – К.: Четверта хвиля, 1996. – 392 с.
6. Харьковщенко С.А. Релігієзнавство: підручник /С. А. Харьковщенко. – К., 2007, – 379 с.
7. Церковне (канонічне) право: Підручник. / В.І. Лубський, С.А. Харьковщенко, М.В. Лубська, Т.Г. Горбаченко. – К: «Центр учбової літератури», 2015. – 640 с.

Додаткові:

1. Аверинцев С. София-Логос. Словарь. – К., 2006.
2. Герои Эллиды. Мифы Древней Греции. – Екатеринбург, 1992.
3. Дисциплінарне релігієзнавство. Навчальний посібник (за ред. А.Колодного). – К., 2010.
4. Дюркгейм Е. Первісні форми релігійного життя. – К., 2002.
5. Єленський В. Релігія і українське суспільство. // Людина і світ. – 1996. – № 1-2.
6. Закович М.М. Релігієзнавство. - К., 2002.

7. Костюк О. В. Релігійний міф: становлення та трансформація / О. В. Костюк. – К.: Міленіум, 2010. – 150 с.
8. Красников А.Н. Методология классического религиоведения. – Благовещенск, 2004.
9. Леви – Брюль Л. Мистический опыт и символы первобытных людей // Мистика. Религия. Наука. – М., 1998.
10. Лосев А. Знак. Символ. Миф. – М., 1982.
11. Лэнг Э. Становление религии // Мистика. Религия. Наука. – М., 1998.
12. Мистика. Религия. Наука. – М., 1998.
13. Мюллер М. Введение в науку о религии. – М., 2002.
14. Предко О.І. Психология релігії: історія, теорія, релігієзнавчі виміри. – К., 2005.
15. Релігієзнавство. Энциклопедический словарь. – М., 2006.
16. Религиозные традиции мира: В 2 т. – М., 1996.
17. Релігієзнавство України. В 2-х книгах. Книга друга: Релігієзнавча наука років незалежності. Колективна монографія. За наук. ред. Валерія Климова та Анатолія Колодного. – Київ, 2010. – 258 с.
18. Релігієзнавство України. В 2-х книгах. Книга перша: Релігієзнавча думка України другого тисячоліття. Колективна монографія. За наук. ред. Валерія Климова та Анатолія Колодного. – Київ, 2013. – 439 с.
19. Тайлор Э. Первобытная культура. – М., 1989.
20. Форти С. Символы. Энциклопедия. – М., 2005.